

РЕЙ БРЕДЪРИ ОТЛЕТИ КЪМ ДОМА

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2009

chitanka.info

— Много внимавайте. Така, точно така.

Товарът беше безценен. Монтиран и демонтиран безкрайно внимателно на космодрума и предаден на работниците в огромни сандъци с размерите на цели стаи, увити, двойно омотани, покрити с памук, овързани и загърнати в кадифе, за да се избегне евентуално счупване. Всички се втурнаха с цялата нежност, на която бяха способни, към картони, опаковки и пакетирана собственост.

— По двама! Бързо!

Това беше Втората ракета. Помощната ракета. Първата бе излетяла към Марс вчера и сега с рев прекосяваше огромната черна прерия на космоса, недостъпна за човешки поглед. А тази Втора ракета трябваше да я последва като хрътка през ловен участък, душейки за най-малката следа от желязо, изгорели атоми и фосфор. Тази Втора ракета с дундести, раздути форми и размери и със странната и нелепа група мъже на борда не биваше да закъснява.

Втората ракета бе заредена догоре. Потръпна, разтърси се, събра сили като небесна хрътка и подскочи мощно и грациозно в небето, оставяйки след себе си лавини от огън. Сякаш от летящи пещи заваляха въглени и пламъци. Когато те умряха върху бетонната настилка, ракетата вече я нямаше.

— Дано стигне невредима — промълви един психолог, без да откъсва очи от небето.

Първата ракета се появи от нощното небе и кацна на Марс. С гръмко хълцане машините ѝ отпиха от студения въздух. Ракетата подуши с механичните си ноздри и дробове и обяви атмосферата за превъзходна — реколта отпреди десет милиона години, опияняваща, но чиста.

Хората излязоха навън.

Бяха сами.

Тридесет мъже и капитан на планета, из която вятърът духаше безспирно над прашни морета и мъртви градове. Мъртви още по времето когато Земята се е разтваряла като цвете на джунглата на три пъти по двайсет милиона мили отгук. Небето беше неимоверно ясно, като огромен кристален казан с алкохол, в който звездите сияеха, без да трептят. Въздухът режеше като нож гърлата и дробовете. Поглъщаш

го с ахване и трепваш. Беше рядък и неуловим, подобно на призрак, който изчезва, когато го потърсиш. Мъжете се почувстваха замаяни и двойно по-самотни. Пясъкът стенеше около ракетата им. Стоите ли на едно място, нашепваше нощният вятър, рано или късно ще ви погребва, както сторих с каменните градове и мумифицираните им обитатели, скрити там... ще ви погребва като карфица и няколко ярки кончета, преди да успеете да оставите следите си тук.

— Добре! — предизвикателно викна капитанът. Вятърът отнесе гласа му и той се запремята през равнината като призрачен лист хартия.

— Да се построим в редица! — викна капитанът на самотата.

Мъжете се раздвижиха сковано. Блъскаха се един в друг, туткаха се напред-назад и най-сетне всеки застана на мястото си.

Капитанът застана пред тях. Планетата беше под тях и навсякъде около тях. Намираха се на дъното на пресушено море. Вълните на годините и вековете сякаш се надигаха и ги смазваха. Хората бяха единствените живи същества тук. Марс беше мъртъв и толкова чужд, че мъжете се разтрепериха, неспособни да го възприемат.

— Е, пристигнахме! — извика въодушевено капитанът.

— Пристигнахме — каза призрачен глас.

Мъжете се сепнаха и се обърнаха. Стените на наполовина погребан град, град, покрит с прах, пясък и стар мъх, град, потънал във времето до най-високите си кули, запращаха ехото към тях. Черни стени, които потръпваха като пясък под течаща вода.

— Всички имате работа за вършене! — извика капитанът.

— За вършене — казаха градските стени. — За вършене.

Капитанът очевидно се раздражни. Този път мъжете не се обърнаха, но тиловете им се смразиха и всяко косъмче беше настръхнало.

— Шейсет милиона мили — прошепна ефрейтор Антъни Смит, който стоеше в края на редицата.

— Без приказки! — извика капитанът.

— Шейсет милиона мили — тихо прошепна Антъни Смит и се обърна. В студеното черно небе високо над тях блестеше Земята, подобно на звезда — далечна, прекрасна, но просто звезда. Нищо във формата или светлината ѝ не подсказваше за море, континент, държава, град.

— Хайде по-тихо! — ядосано извика капитанът и се изненада на собствения си гняв.

Мъжете се обърнаха към Смит в края на редицата.

Той гледаше небето. Проследиха погледа му и видяха Земята, безкрайно далеч след шест месеца полет и много милиони мили космос. Мислите им се объркаха. Преди много години мъжете се отправяли към арктическите райони на Земята с лодки, кораби, балони и самолети. Те били грижливо подбрани — най-храбрите, психически устойчивите, будните, твърдите, най-пригодните. И все пак някои се пречупвали, а арктическата белота, дългите нощи или безумието на продължаващите с месеци дни поглъщали другите. Беше толкова самотно. Толкова самотно. И стадният човек, откъснат от живота, от жените, от дома и градовете, чувстваше как умът му се стопява. Всичко бе зло и самотно.

— Шейсет милиона мили! — каза Антъни Смит, този път по-високо.

Вземи трийсет души. Оформи ги, оразмери ги, опаковай ги, пакетирай ги. Очисти от отрови умовете и телата им, подложи ги на психоанализа, зареди дързостта им в пистолет и стреляй по целта! А какво получаваш в крайна сметка? Трийсет души в редица, един замърморва под нос, после по-високо, трийсет души гледат нагоре в небето, виждат някаква далечна звезда и проумяват, че Илинойс, Айова, Охайо и Калифорния са изчезнали. Изчезнали са градовете, жените, децата, всичко добро, близко и скъпо. А ти си тук, за Бога, на някакъв ужасен свят, където вятърът никога не утихва, където всичко е мъртво, където капитанът се опитва да бъде сърдечен. Внезапно, сякаш никога досега не си се замислял, си казваш:

— Мили Боже, аз съм на Марс!

И Антъни Смит го каза.

— Не съм у дома. Не съм на Земята, на Марс съм! Къде е Земята? Ето я там! Виждате ли онази проклета точица светлина? Това е тя! Не е ли глупаво? Какво правим тук?

Мъжете се вцепениха. Капитанът рязко кимна към Уолтън, психиатъра. Двамата бързо тръгнаха по редицата, като се мъчеха да изглеждат небрежни.

— Добре, Смит, какво те тревожи?

— Не искам да съм тук. — Лицето му бе побеляло. — Мили Боже, защо дойдох? Това не е Земята.

— Взе всички изпити. Знаеше с какво се захващаш.

— Не, не знаех. Бях изключил.

Капитанът се обърна към психиатъра и му хвърли раздразнен и изпълнен с омраза поглед, сякаш вината беше негова. Докторът сви рамене. Щеше да каже: „На всекиго се случва да направи грешка“, но се сдържа.

Младият ефрейтор явно щеше да заплаче.

Психиатърът моментално се обърна към другите.

— Залавяйте се за работа! Запалете огън! Вдигнете палатките! По двойки!

Редицата се разтури. Мъжете се отдалечиха сковано, като мърмореха и се обръщаха назад.

— От това се страхувах — каза психиатърът. — Страхувах се. Космическите пътешествия са толкова нови, мътните ги взели. Толкова дяволски нови. Никой не знае как ще се отразят на човека шейсет милиона мили. — Хвана за ръката младия ефрейтор. — Хайде. Всичко е наред. По-добре запретни ръкави, ефрейторе. Намери си занимание. Влез в играта.

Ефрейторът закри лице с длани.

— Ужасно чувство. Да знаеш, че си толкова далече от всичко. И че цялата проклетата планета е мъртва. Тук няма нищо освен нас.

Накараха го да разтоварва кашони замразена храна.

Психиатърът и капитанът постояха на една пясъчна дюна наблизо, загледани в работещия екипаж.

— Прав е, разбира се — каза психиатърът. — И на мен не ми харесва. Това наистина е сериозен удар. Силен удар. Тук е самотно. Ужасно мъртво и ужасно далече. И този вятър. И пустите градове. Чувствам се отвратително.

— И аз самият не съм много добре — отвърна капитанът. — Какво мислиш? За Смит? Ще се задържи ли на ръба, или ще падне в пропастта?

— Ще бъда до него. Сега му трябва приятели. Боя се че ако падне, може да завлече и други със себе си. Всички сме вързани един за друг, дори и да не виждаме въжетата. Страшно се надявам да пристигне и втората ракета. Доскоро.

Психиатърът се отдалечи. Ракетата стоеше на морското дъно в нощта, в самия център на планетата Марс, когато двете бели луни изгряха внезапно като кошмарни спомени и се втурнаха да се надпреварват в небето. Капитанът се загледа нагоре към горящата в чернотата Земя.

През нощта Смит полудя. Полетя в мрака, но не повлече никого след себе си. Дърпаше силно въжетата, цяла нощ всяваше скрита паника със своите писъци, викове и прокоби за ужас и смърт. Но другите останаха твърдо на местата си в мрака, работеха, потяха се. Никой не беше издухан след него към тайното му убежище на дъното на дълбоката пропаст. Той пада цяла нощ. Стигна дъното на сутринта. Натъпкан с успокоителни, със затворени очи, свит на кълбо, Смит беше прибран в кораба, където писъците му утихнаха. Възцари се тишина, нарушавана единствено от вятъра и звуците на работещите мъже. Психиатърът раздаде допълнителни дажби храна, шоколад, цигари и бренди. Наблюдаваше. А капитанът наблюдаваше с него.

— Не зная. Започвам да си мисля...

— Какво?

— Хората не са създадени да живеят толкова далеч сами. Космическите пътешествия изискват прекалено много. Самият космос е неестествена изолация, един вид реалистично безумие, ако питаш мен — каза капитанът. — Чакай, май и аз започвам да откачам.

— Продължавай — подкани го докторът.

— Какво мислиш? Можем ли да се задържим тук?

— Ще удържим. Вярно, хората изглеждат зле. Ако до двацет и четири часа положението не се подобри и помощната ракета не пристигне, по-добре да излитаме обратно. Само мисълта, че се прибират към дома, ще ги накара да дойдат на себе си.

— Господи, какво прахосничество. Колко жалко. Похарчиха милиарди долари, за да ни пратят тук. Какво ще кажем на сенаторите у дома? Че сме страхливци ли?

— Понякога страхът е единственото, което ти остава. Човек поема до определена граница, после побягва, освен ако не намери някого, който да побегне вместо него. Ще видим.

Слънцето се издигна над хоризонта. Двете луни изчезнаха. Но денем Марс не беше по-приветлив, отколкото през нощта. Един от мъжете стреля по някакво животно, което бил видял зад себе си. Друг спря да работи заради ослепяващо главоболие и се оттегли в кораба. Макар да спаха през по-голямата част от деня, сънят им бе неспокоен, мнозина се обръщаха към доктора за успокоителни и допълнителна дажба бренди. Привечер докторът и капитанът се събраха на съвещание.

— По-добре да отлитаме — каза Уолтън. — Соренсън е следващият. Давам му двацет и четири часа. Същото е и с Бърнард. Много жалко. И двамата са добри мъже. Чудесни мъже. Но няма начин да създадем дубликат на Марс на Земята. Никой тест не може да пресъздаде неизвестното. Шокът от изолацията, шокът от самотата, шокът от откъсването. Е, опита си го биваше. По-добре щастливи страхливци, отколкото бълнуващи безумци. Аз ли? Не понасям това място. Както каза човекът, искам да се върна у дома.

— Значи да давам заповедта? — попита капитанът.

Психиатърът кимна.

— Господи Исусе. Не искам да се отказвам без бой.

— Тук няма с какво да се биеш освен с вятъра и прахта. Бихме могли да отговорим достойно с помощния кораб, но той май не...

— Капитане! — извика някой.

— Да?

Капитанът и психиатърът се обърнаха едновременно.

— Вижте там, сър! В небето! Помощната ракета!

И това беше самата истина. Мъжете изтичаха от кораба и палатките. Слънцето беше залязло и вятърът бе студен, но всички стояха навън, напругаха очи към небето и гледаха как огънят в него става все по-голям и по-голям. Втората ракета изрева и изпусна дълго червено перо. Кацна. Истина. Мъжете от Първата ракета се втурнаха с викове към нея по морското дъно.

— Е? — обърна се към доктора капитанът. — Какво ще правим сега? Заминаваме или оставаме?

— Мисля, че ще останем — отвърна психиатърът.

— За двацет и четири часа?

— За малко повече — отговори Уолтън.

Разтовариха огромни контейнери от Втората ракета.

— Внимателно! По-полека!

Разгънаха чертежи, размахаха чукове, лостове и клинове. Психиатърът надзираваше работата.

— Насам! Сандък седемдесет и пет? Тук. Кутия нула шест седем? Тук! Точно така. Отворете я. Страна А в жлеб Б. Страна Б в жлеб В. Правилно, добре, чудесно!

Бяха готови преди зазоряване. За осем часа сглобиха чудесата от сандъците и контейнерите. Махнаха въжетата, опаковъчните хартии, мукавата, изтръскаха и почистиха всяка част от цялото. Когато дойде часът, мъжете от Първата ракета се наредиха по краищата на чудото и впериха невярващи погледи в него, изпълнени с трепет и благоговение.

— Готов ли сте капитане?

— Проклет да съм! Да!

— Дръпнете шалтера.

Капитанът дръпна шалтера.

Малкото градче се изпълни със светлина.

— Мили Боже! — промълви капитанът.

Тръгна по единствената улица на градчето.

От двете ѝ страни имаше само по шест постройки — фалшиви фасади, осветени с ярки червени, жълти и зелени светлини. От половин дузина скрити някъде джубоксове се носеше музика. Затръшваха се врати. Човек в бяла престилка се появи на прага на бръснарница със сини ножици и черен гребен в ръка. Зад него бавно се въртеше яркозелена табела. По-нататък беше бакалията със стойка за списания до входа, с шумолящи на вятъра вестници и въртящ се вентилатор на тавана. Отвътре се чуваше съскането на газирана вода. Докато минаваха покрай вратата, надникнаха вътре. Усмихна им се момиче със зелена колосана шапчица на главата.

Имаше и билиардна зала с тревистозелени маси, меки, примамващи. Разноцветни топки, подредени в триъгълници, очакваха играчите. От другата страна на улицата се издигаше църква с жълти, ягодови и карамелени прозорци. Пред нея също стоеше човек в черен костюм и бяла якичка. До църквата имаше библиотека. По-нататък — хотел. **МЕКИ ЛЕГЛА. ПЪРВАТА НОЩУВКА Е БЕЗПЛАТНА.**

КЛИМАТИК. Служител на рецепцията с ръка върху сребърен звънец. Но мястото, към което отиваха, което ги привличаше, както миризмата на вода привлича стадото през сухата прерия, се намираше в самия край на улицата.

БАР „ФРЕЗОВАНИЯТ ЕЛЕН“.

Човек с набрилянтена къдрава коса и запретнати ръкави на ризата, захванати над косматите лакти с червен ластик, се облягаше на един стълб до вратата. Изчезна зад летящите врати. Когато стигнаха входа, той вече лъскаше бара и наливаше уиски в трийсетте чашки, наредени в искряща редица върху дървото. Кристален полилей светеше топло над тях. Стълби водеха към втория етаж с балкон и още врати. Носеше се слаб аромат на парфюм.

Всички отидоха до бара. Мълчаха. Взеха чашите и ги пресушиха, без да бършат уста. Очите им засмъдяха.

— Мили Боже! — прошепна капитанът на психиатъра, който стоеше на входа. — Какви разходи!

— Филмови декори, сглобяеми постройки, шперплат. Естествено, пасторът в църквата е истински. Трина истински бръснари. Пианист.

Мъжът зад пианото докосна жълтите клавиши и засвири „Жената от Сейнт Луис с твоя диамантен пръстен“.

— Бакалин, две момичета в магазина за сода, собственик на билиардната зала, ваксаджийче, момче за всичко, двама библиотекари, работници, електротехници и тъй нататък. На обща стойност два милиона долара. Хотелът е съвсем истински. С баня във всяка стая. Удобства. Хубави легла. Три четвърти от останалите постройки са само фасади. Така са изработени, че и дете може да сглоби всичко за един час като играчка.

— Но дали ще има ефект?

— Виж им лицата. Вече започват да се отпускат.

— Защо не ми каза?

— Защото ако се беше разчуло, че харчим пари по такъв нелеп начин, всички щяха да скочат срещу мен — преса, сенатори, Конгресът, дявол знае кой още. Глупаво е, адски глупаво, но действа. Това е Земята. Единствено това има значение за мен. Това е Земята. Частица от Земята, която хората могат да докоснат с ръка и да кажат: „Това е Илинойс, това е градчето, което познавам. Това састройките,

които познавам. Това е малко парче от Земята, което е тук за мен, докато не донесем още и не прогоним завинаги самотата.“

— Гениално, страхотно, хитро.

Мъжете с усмивка си поръчаха по още едно уиски.

— Хората на нашия кораб са от четиринадесет малки градчета, капитане. Така са подбрани. Всяка от постройките на улицата е от някое от тези градчета. Барманът, служителите, бакалинът, всички трийсет души от Втората ракета са от тези градчета.

— Трийсет? Освен екипажа?

Психиатърът хвърли радостен поглед към стъпалата за балкона и редицата затворени врати. Една от тях се откряна и от стаята надникна прекрасно лице.

— Всеки месец ще докарваме още градчета, още хора, още Земя. Приоритет е познатото. Познатото създава уравновесеност. Спечелихме първия рунд. И ще продължаваме да печелим, ако продължим напред.

Мъжете вече започваха да се смеят, да говорят и да се тупат по гърбовете. Някои излязоха да се подстрижат, други отидоха да поиграят бiliarд, да си купят нещо от бакалията, да поседят в църквата, откъдето се разнесоха звуците на орган точно преди пианистът под кристалния полилей да засвири „Франки и Джони“. Двама тръгнаха със смях нагоре по стълбите към балкона.

— Не си падам по алкохола, капитане. Какво ще кажеш за един ананасов малц в бакалията?

— Какво? О. Мислех си... за Смит. — Капитанът се обърна. — В кораба. Мислиш ли... искам да кажа... не можем ли да го доведем тук при нас? Няма ли да му се отрази добре, няма ли да му хареса, да се почувства щастлив?

— Определено можем да опитаме — отвърна докторът.

Пианистът свиреше гръмка „Моята стара банда“. Всички пееха, някои затанцуваха и градчето светна като искрящо бижу в пустошта, заобиколено от мрак. Самотен Марс, черно, обсипано със звезди небе, свистящ вятър, изгряващи луни, мъртви морета и стари градове. Но ярката табела на бръснарницата се въртеше, църковните прозорци грееха с цветовете на кока-кола, лимонада и къпини.

Пианото дрънчеше „Отскочи до моята Лу“, когато половин час по-късно капитанът, психиатърът и третият мъж влязоха в бакалията и

се настаниха на една маса.

— Три ананасови малца — поръча капитанът.

Седяха, четяха списания и се въртяха бавно на столовете, докато момичето поставяше превъзходните питиета пред тях.

Посегнаха едновременно към сламките.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.